

PŘEDMLUVA

I. PROSTOR A ČAS

Podzim středověku: rozkolísané těžiště evropských konfliktů (9); „Dlouhé 16. století“: od lokálních střetů k celoevropskému konfliktu (16); Třicetiletá válka: od obrany náboženských principů k obraně státních zájmů (29); Od „koncertu velmocí“ k systému dvou bloků (37); Československo mezi dvěma světovými válkami (42); Lidově demokratické a socialistické Československo v bipolárním světě (50); Preventivní strategie (61); Bilance oddílů (66)

5
9

II. IDEJE

A peste, fame et bello, libera nos, domine! (68); Dialog Jana z Rabštejna – přemítání o válce, míru a právu na neutralitu (73); Od opuštění legitimizační funkce svaté války k jejímu návratu v modifikované podobě (83); Od práva na odpor proti tyranovi k hájení státního zájmu (88); Koncepty války v „dlouhém“ 19. století (100); Ve stínu Velké války (103); Marxistické teorie (112); V české historiografii vojenství zataženo (116); Bilance oddílů (117)

68

III. ARMÁDY

Konec středověku: královští leníci a zemská hotovost (119); Počátek novověku: zemská hotovost a žoldnéřská vojska (122); Od profesionalizace vojsk ke vzniku stálých armád (130); Národ ve zbraní (133); Revoluční armáda: legie (141); Demokratická armáda (145); Stálá armáda nebo milice? (146); Problémy unifikované armády: legie nebo domácí vojsko? (151); „Rakušáci“ a legionáři: unifikace důstojnického sboru (159); Diskontinuita proti kontinuitě: destrukce důstojnického sboru v letech 1945–1948 (164); „Národní a lidová“ armáda na „mostě“ k Sovětskému svazu (167); Třídní a masová: socialistická armáda jako nástroj komunis-

119

tické moci (172); Armáda jako nástroj socialistického státu: reforma bez šance (180); Profesionální armáda (185); Bilance oddílu (191).

IV. SPOLEČNOST 194

Zrození českého žoldnéře (194); Od křesťanského bojovníka proti Turkům k profesionálnímu „krýksmanovi“ (198); České země jako „obležená obec“ (213); Předbřeznové vlastenectví (226); Jaro národů (235); Češi v multinacionální armádě Františka Josefa I. (240); Osamělí vlastenci (249); Mnohonárodnostní monarchie v malém: československá armáda 1918–1938 (258); Československá armáda a slovenská otázka ve 20. století (270); Troublemakeři (276); Status českého vojáka, důstojníka a vojenského povolání v moderní době (291); Od socialistických mindráků k respektovanému profesionálovi? (305); Bilance oddílu (310).

V. OBRAZY A SLOVA 313

Dědičný nepřítel (313); Krvavý a ukrutný nepřítel (318); Nepřítel před branami (328); Obrazy nepřítele v epoše válek slov (335); Tradice (355); Mýty (376); Bilance oddílu (394).

POZNÁMKY 395

PŘEHLED POUŽITÝCH ZKRATEK 496

VÝBĚR Z PRAMENŮ A LITERATURY 498

Archivní prameny (498); Tisk (499); Vydané prameny, dobová publicistika a paměti (499);

Literatura (507)

ZDROJE OBRAZOVÉ PŘÍLOHY 535

REJSTŘÍK 537